

Verslag van de eerste informatiebijeenkomst voor

woonbootbewoners van: Brouwersgracht 65 F t/m 95 G (oneven) en 64 t/m 138 F (even), Herengracht, Keizersgracht 8 K t/m 111 G (even en oneven), Korte Prinsengracht 37 G t/m 109 G, Prinsengracht 1 t/m 239 S (oneven) en Singel 11 G t/m 77 G (even en oneven) te Amsterdam:

Projectgebied: Centrum IV

Projectbureau Schoonschip d.d. 19 april 2011
Thalia Partyhome, Goudsbloemstraat te Amsterdam

Aanwezig:

- Van Projectbureau Schoonschip: Ronald Roozeboom (coördinator Waternet), Henny van Gellekom (projectleider) en Marleen Hulshoff (projectsecretaris)
 - Bewoners.
-

1. Opening

Henny van Gellekom heet de aanwezigen welkom. Het projectbureau start deze voorlichting voor het projectgebied Centrum IV omdat in de loop van 2011 aansluitpunten op de gemeentelijke riolering zullen worden gerealiseerd door Waternet. Van de bijeenkomst wordt een kort verslag gemaakt, waarin antwoord wordt gegeven op de gestelde vragen. De vragen en antwoorden zijn naar onderwerp gegroepeerd.

2. Projectbureau Schoonschip

Projectbureau Schoonschip is ontstaan uit een samenwerking tussen Rijkswaterstaat Noord-Holland (RWS) en het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV), dat in deze vertegenwoordigd wordt door Waternet. Het samenwerkingsproject heeft als doel de lozingen vanuit woonboten in oppervlaktewaterlichamen te doen (laten) beëindigen door de woonboten te laten aansluiten op de riolering. Het projectbureau is voornamelijk in het leven geroepen om woonbootbewoners hierbij te ondersteunen middels voorlichting, het uitvoeren van een schouw aan boord etc.

Projectbureau Schoonschip is bereikbaar via:
telefoonnummer 020-5850 550 (telefoondienst)
per e-mail: info@projectbureauschoonschip.nl.
Veel informatie is te vinden op de website: www.projectbureauschoonschip.nl

3. Wettelijk kader

De Europese wet- en regelgeving is in Nederland uitgewerkt in een aantal wetten en besluiten.

In eerste instantie zijn de regels met betrekking tot lozing van huishoudelijk afvalwater vastgelegd in het *Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater* (1997). In het *Lozingenbesluit* werd bepaald dat alle ongezuiverde lozingen van huishoudelijk afvalwater op oppervlaktewater uiterlijk 1 januari 2005 beëindigd moesten zijn. Deze doelstelling bleek in

de praktijk echter niet haalbaar. Met het oog op de bijzondere situatie van woonbootbewoners, is in het per 1 januari 2008 van kracht geworden *Besluit lozing afvalwater huishoudens*¹ een aparte regeling getroffen voor de beëindiging van lozingen vanuit woonschepen op oppervlaktewater. Dit besluit maakt een tijdelijke ontheffing van het lozingenverbod mogelijk indien er een concreet plan van aanpak met een duidelijke tijdslimiet is.

In de gemeente Amsterdam zijn zowel AGV als RWS, afhankelijk van het gebied, het bevoegd gezag met betrekking tot het waterkwaliteitsbeheer van het oppervlaktewaterlichaam. De in dit betreffende projectgebied (Centrum IV) aangeschreven woonboten liggen in het oppervlaktewater waar AGV het bevoegd gezag is.

De gemeente heeft de zorgplicht voor het transport van afvalwater (lees: de aanleg van riolering). De lozer moet zijn binnenhuisriolering op orde hebben en kunnen aansluiten op het riool als deze binnen 40 meter van een lozingspunt ligt.

Hoe groot is het aandeel van woonboten in de vervuiling van de Amsterdams grachten?

De bijdrage van woonbootbewoners aan de vervuiling van de grachten ligt procentueel vrij laag (ca. 5%). In absolute zin is de bijdrage echter wel aanzienlijk (sanitair, wasmachine, etc). Het stoppen van lozingen vanuit woonboten is een van de initiatieven om de kwaliteit van het oppervlaktewater, met name rechtstreeks rondom de woonboot, te verbeteren.

Worden er ook maatregelen getroffen in de gemeente om de riool overstort te voorkomen?

Ja, de gemeente is bezig maatregelen te treffen om dit tot een minimum te beperken. Er is een meerjarenplan opgesteld om de overstorten te staken. Op verschillende locaties in en om de stad worden extra waterbuffers aangelegd. Verder wordt gewerkt aan het scheiden van de afvoer van regenwater (rechtstreeks terug naar oppervlaktewater) en vuil water (afvoer naar de zuivering).

4. Uit te voeren werkzaamheden

De werkzaamheden zijn te onderscheiden in:

a. uit te voeren door de lozer:

- aan boord: leidingen centraliseren
- plaatsen pomp en maken wanddoorvoer
- aanbrengen verbindingsslang tussen pomp en walaansluiting

b. uit te voeren door de gemeente:

- aanleg riolering tot aan de wal;
- realisatie individueel aansluitpunt in de kademuur per woonark

In Amsterdam is besloten dat de aanleg van de riolering, waar mogelijk, wordt gerealiseerd in combinatie met andere werkzaamheden van het stadsdeel in het betreffende gebied. Dit betekent dat het mogelijk is dat woonboten in de buurt nog niet zijn benaderd door Projectbureau Schoonschip.

In opdracht van de gemeente maakt Waternet een aansluitpunt waarop u kunt aansluiten op de riolering. Het aansluitpunt loopt via een pijp uit op een put die is voorzien van een afsluitkraan met terugslagklep. De werkzaamheden aan de Brouwersgracht zijn inmiddels afgerond, bij de genoemde woonboten aan de Keizersgracht zullen in mei aansluitpunten worden aangelegd in de kade.

¹ gepubliceerd in Staatsblad 468, 2007, te lezen via overheid.nl

Bij de aanschaf van mijn nieuwe woonark heb ik gesproken met een dienst van de gemeente die mij vertelde dat de diepte van de boot invloed kan hebben op de hoeveelheid slib in het water wat ook gevolgen heeft voor het behoud van de kademuur? Heeft aansluiting op de riolering geen negatieve gevolgen voor de hoeveelheid slib en de structuur van de kademuur?

De gemeente is verantwoordelijk voor een deugdelijke staat van onderhoud van de kademuren. Hiervoor kan niet geëist worden dat men niet aansluit op een riolering. Wel kan de gemeente bepalen dat ligplaatsen – bij het afmeren van een dieper gelegen boot – geen waterbodem afgraven.

In 2008 is er al een gat in de kademuur geboord op verschillende plekken aan de Keizersgracht. Betekent dit dat op die plek de leiding en de put zullen komen te liggen?

Waternet neemt, wanneer de werkzaamheden in de kade van start gaan, per brief contact op met de bewoners. Als bewoners aangeven dat zij een voorkeur hebben voor een andere locatie voor het plaatsen van het aansluitpunt, is dit, in overleg en voor zover de situatie het toelaat, normaalgesproken mogelijk. Dit geldt ook voor de Keizersgracht.

Wie is verantwoordelijk voor de put in de kade?

Waternet is de eigenaar en beheerder van de put en leidingen in de kade tot en met het aansluitpunt dat de kade uitsteekt, storingen dienen altijd te worden gemeld via telefoonnummer 0900 9394.

5. Pompinstallatie

Er wordt uitgegaan van een pomp met een vrije doorlaat. Een versnijdende pomp is in de regel niet nodig. In voorkomende gevallen bestaat de kans dat een versnijdende pomp toch nodig is; wanneer een grote afstand of hoogteverschil moet worden overbrugd. Het projectbureau adviseert bewoners om hierover goed met de installateur en gemeente te overleggen.

In het Programma van Eisen (PvE) staan de eisen vermeld, waaraan de boordvoorziening (pomp, wanddoorvoer, verbindingsslang etc.) tot aan de aansluiting op het riool moet voldoen om te kunnen spreken van een deugdelijke boordvoorziening. Het projectbureau benadrukt dat de installaties die in de presentatie getoond worden onder ideale omstandigheden zijn geïnstalleerd en erkent dat de werkelijkheid vaak gecompliceerder is en dat voor iedere woonboot afzonderlijk bekeken moet worden wat de mogelijkheden zijn.

Wanneer de pomp op het riool wordt aangesloten moet er contact worden opgenomen met de rioolbeheerder (Waternet) om de afsluiter in de kade te openen. Anders kan het afvalwater niet worden weggepompt.

Wat kost een pompinstallatie?

Voor zover bekend bij het projectbureau is het mogelijk een volledige boordvoorziening inclusief installatie op dit moment vanaf € 2600,- excl. BTW aan te schaffen, afhankelijk van het type woonboot en de door de installateur uit te voeren werkzaamheden. Sommige installateurs hanteren een vast tarief voor installatie ongeacht het type woonboot. Een losse pomp (met vrije doorlaat) kan vanaf € 1500,- excl. BTW aangeschaft worden. Door samenwerking van woonbootbewoners of zelf een deel te installeren kunnen de kosten voor installatie eventueel omlaag gebracht worden.

Moet de pompinstallatie aan bepaalde eisen voldoen?

Ja, om het risico op problemen of calamiteiten zo klein mogelijk te houden is, in samenwerking met de beide oppervlaktewaterbeheerders een Programma van Eisen opgesteld dat inzicht geeft in de eisen waaraan een deugdelijke boordvoorziening moet voldoen. Voor de subsidieaanvraag is het belangrijk dat de pompinstallatie volgens de in het PvE gestelde voorwaarden wordt geïnstalleerd.

Moet de pomp geïnstalleerd worden door een installateur?

Nee, u mag ook zelf de installatie, of een deel daarvan, aanleggen.

Hoe ver kan een pomp het water wegpompen de kade in?

De geadviseerde pompen kunnen het afvalwater wegpompen tot 8 meter omhoog en rond 50 meter ver. Dit is in de regel meer dan voldoende in stedelijk gebied.

Ik heb al een pomp in mijn boot, maar dat is een versnijdende pomp met een smallere diameter bij de afvoer, moet ik dit aanpassen?

De rioolbeheerder gaat uit van gebruik van pompen met een vrije doorlaat. In de regel heeft een versnijdende pomp meer nadelen dan een niet versnijdende. Een versnijdende pomp maakt meer geluid en vertoont vaker storingen aan boord dan een niet versnijdende pomp. Daarnaast veroorzaakt een versnijdende pomp in het algemeen aangekoekt vuil in het riool en is daardoor niet wenselijk voor de rioolbeheerder. Het rioolstelsel is zo aangelegd dat op bijna alle plaatsen kan worden volstaan met een pomp met een vrije doorlaat.

Een bestaande versnijdende pomp hoeft echter niet te worden vervangen om in aanmerking te komen voor de subsidie van AGV. Omdat de afvoerleiding vaak smaller is, zal er wel een verloopstukje moeten worden aangelegd tussen de afvoer van de pomp en het aansluitpunt in de kade. Een installateur kan u hierover adviseren.

Wat zijn de afmetingen van een pomp?

Een gemiddelde deugdelijke pompinstallatie met een reservoir is 65 (l) x 40 (b) x 45 (h) cm.

Heb ik veel ruimte nodig voor het plaatsen van een pomp? Wat moet ik doen als ik geen kruipruimte heb?

Soms is het mogelijk een verdiepte kast in te bouwen waar de pomp in geplaatst kan worden. Een schouw aan boord van het schip zal moeten uitwijzen wat de beste oplossing is voor het plaatsen van de vuilwaterpomp.

Mag ik ook een pomp zonder reservoir installeren?

Het is technisch mogelijk een pomp te installeren zonder een reservoir. U voldoet met een dergelijke pomp aan de eis niet meer te lozen op het oppervlaktewater. Het nadeel van een dergelijke installatie is dat de pomp telkens als er water wordt gebruikt zal aanslaan. De oppervlaktewaterbeheerders hebben echter in het programma van Eisen gesteld dat het reservoir wel vereist is voor de subsidietoekenning. Meer hierover leest u in E-nieuws nr 9² uit april 2011.

² <http://www.projectbureauschoonschip.nl/pompreservoir.html>

Werkt de pomp op elektriciteit?

Ja. De pomp en het verwarmingslint verbruiken stroom. Omdat de pomp niet de hele dag aanstaat valt het stroomverbruik mee.

In een gezin van vier personen wordt gemiddeld 600 liter per dag verbruikt (150 liter per persoon) en zal een pomp die aanslaat wanneer het reservoir voor 40 liter gevuld is 15 keer aanslaan gedurende ± 10 seconden; totaal ongeveer 3 minuten per dag. Een pomp die 1.5 KW per uur verbruikt, zal dus per dag ongeveer 75 Watt (0.075 KW) verbruiken bij een gemiddeld waterverbruik van een gezin met vier personen.

Het thermolint verbruikt tussen 12 en 25 Watt per meter per uur, (0.012/ 0.025 KW). Deze kosten worden alleen gemaakt wanneer het vriest. Een kilowattuur kost op dit moment ongeveer 25 eurocent.

Bestaat er een systeem, waarbij de werking van de tracing (d.m.v. lampje wanneer de tracing niet werkt) wordt gecontroleerd om het risico op bevrozing van de leiding zo klein mogelijk te houden?

Ja, uw installateur of leverancier kan hier meer over vertellen.

Waar moet ik de slang afkoppelen als ik mijn boot ga verplaatsen?

De meeste mensen koppelen de slang aan en af, daar waar deze met het aansluitpunt in de kade is vastgekoppeld. U kunt er ook voor kiezen om een extra koppeling te laten plaatsen in de afvoer slang, zodat u op het door u gewenste punt de slang kunt afkoppelen. Er kan voor het afkoppelen even met schoon water worden doorgespoeld zodat het reservoir en de slang leeg/ dan wel gevuld met schoon water zijn voor afkoppeling.

Mijn verzekering heeft mij verteld dat alle standpijpen en oude afvoerleidingen moeten worden dichtgelast. Klopt dit?

Het is niet altijd nodig of raadzaam om alle oude afvoeren volledig af te (laten) dichten: bij bijvoorbeeld stroomuitval of verstopping van de leiding is er sprake van een uitzonderlijke situatie en kan het afvalwater dan niet weggepompt worden. Een deugdelijke pompinstallatie heeft een reservoir van 40 liter om een deel van het afvalwater op te vangen, maar dit is mogelijk niet genoeg bij calamiteiten. De installatie beschikt (dient te beschikken) over een overstort, bijvoorbeeld via de ontluichtingsleiding of via een oude standpijp. In geval van calamiteiten (wel direct melden bij de storingsdienst van Waternet 0900 9394) kan hiervan tijdelijk gebruik gemaakt worden om toch te kunnen blijven lozen. Aanvullende informatie hierover kunt u terugvinden in het Programma van Eisen.

Projectbureau Schoonschip heeft geen kennis van de specifieke gevolgen die aanpassingen aan de woonboot hebben voor een verzekering. Hiervoor dient u contact op te nemen met uw eigen verzekeraar.

Mag de afvoerslang ook onder de boot doorlopen?

Ja, dat is mogelijk. Er moet wel rekening gehouden worden met het bewegen van de boot en het stijgen en dalen van het water zodat de afvoerslang niet door de boot wordt afgeknepen.

6. Schouw aan boord

Het project biedt de mogelijkheid in de periode mei/ juni 2011 een (door het project betaalde) individuele schouw aan boord te laten uitvoeren. Naar aanleiding van dit bezoek wordt een schouwrapport opgesteld waarmee bewoners zelf aan de slag kunnen of opdracht kunnen geven aan een installateur. Het schouwrapport is informatief bedoeld. Het rapport geeft inzicht in de individuele situatie van iedere woonboot en laat zien hoe de vuilwaterpunten gecentraliseerd kunnen worden en wat een goede locatie voor de pomp is. Ook maakt het schouwrapport eventuele knelpunten inzichtelijk. De schouw is niet verplicht.

Voor de aanleg van een installatie aan boord hoeft u geen gebruik te maken van het bedrijf dat de schouw aan boord van uw woonboot heeft uitgevoerd. U bent vrij zelf een bedrijf hiervoor te kiezen.

Na de schouwrondte volgt een tweede bijeenkomst tijdens welke bewoners de gelegenheid hebben vragen te stellen naar aanleiding van de uitkomsten in het rapport. Het bedrijf dat de schouw uitvoert zal, evenals andere installateurs en leveranciers van pompen, aanwezig zijn op deze bijeenkomst.

<i>Als ik geen gebruik heb gemaakt van de schouw, kan ik het bedrag dat hiervoor niet is uitgegeven dan op een andere manier van AGV ontvangen?</i>

Nee

<i>Komt het schouwbedrijf ook meteen een installatie aanbrengen?</i>

Nee, u bent niet gebonden aan het schouwbedrijf bij de keuze van een installateur. Het projectbureau raadt bewoners aan bij meerdere installateurs en leveranciers te informeren naar mogelijkheden en kosten. Op de site van Projectbureau Schoonschip staat een lijst met installateurs en leveranciers die materiaal en pompen kunnen leveren die voldoen aan de gestelde eisen.

<i>Mag ik de schouw ook gebruiken om mijn bestaande installatie te laten toetsen?</i>

Ja, u heeft dan een verklaring van een installateur dat de installatie voldoet aan het PvE, dit kan ter ondersteuning van de subsidieaanvraag van AGV worden ingediend.

7. Subsidie

RWS en AGV hebben besloten subsidie te verstrekken voor een deel van de kosten. Dit besluit houdt mede verband met het feit dat de kosten voor de aansluiting bij een woonboot door de specifieke situatie in het algemeen hoger zijn dan de kosten voor een gemiddelde huisaansluiting op de vaste wal. Door de subsidieregeling worden woonbootbewoners tegemoet gekomen in deze hogere kosten. De subsidieregeling van AGV kent een maximum subsidiebedrag van €1.250,- per woonboot. AGV stelt wel eisen aan de pompinstallatie om in aanmerking te komen voor de subsidie. Deze worden beschreven in het PvE. Kijk voor overige voorwaarden voor subsidie op www.projectbureauschoonschip.nl/subsidie.

<i>Krijg ik ook subsidie als ik de pomp zelf installeer?</i>

Ja, mits de volledige boordvoorziening conform het Programma van Eisen geïnstalleerd is en er aankoopbonnen overgelegd kunnen worden.

Krijg ik altijd € 1.250,- via de subsidieregeling uitgekeerd?

Ja, mits aangetoond kan worden dat de kosten meer dan € 1.250,- bedragen en aan alle andere eisen is voldaan, wordt het volledige subsidiebedrag uitgekeerd.

Moet ik het bedrag voor de pompinstallatie zelf voorfinancieren?

Ja, de subsidie wordt achteraf toegekend, nadat de kosten zijn gemaakt en hiervan bonnen overlegd kunnen worden.

Ik heb mijn pomp in 2001 aangeschaft omdat er toen al door de gemeente werd aangedrongen op aansluiting op de riolering. Kan ik nog subsidie krijgen voor die gemaakte kosten?

De regeling van AGV geldt voor pompen die zijn aangeschaft op of na 1 januari 2002. U kunt mogelijk een beroep doen op de hardheidsclausule wanneer u buiten deze termijn valt maar toch recht meent te hebben op subsidie. Neem hiervoor contact op met Waternet: 0900 9394.

Hoe lang duurt het na de subsidieaanvraag totdat het geld wordt overgemaakt.

Als alle stukken bij de aanvraag binnen zijn wordt in de regel binnen 8 weken het geld overgemaakt aan de aanvrager.

Ik heb twee woonboten, kan ik voor beiden afzonderlijk subsidie aanvragen?

Ja, mits beide woonboten zich in het beheergebied van AGV dan wel RWS bevinden en voor iedere boot afzonderlijk een pompinstallatie is aangeschaft.

8. Handhaving

Zowel RWS als AGV is gehouden tot bestuursrechtelijke handhaving van de bepalingen uit het Besluit lozing afvalwater huishoudens.

Voor het projectgebied Centrum IV betekent dit dat na het verlopen van een termijn van 12 maanden, welke in de tweede voorlichtingsbijeenkomst wordt vastgesteld, Waternet als uitvoerder van het bevoegd gezag (AGV) zal handhaven. In de praktijk betekent dit dat, wanneer er nog steeds geloosd wordt op het oppervlaktewater, er eerst een dwangsom wordt opgelegd van € 15.000,- verdeeld over 5 termijnen van € 3.000,- , die eventueel gevolgd wordt door een gerechtelijke procedure. Meer informatie hierover vindt u in de papieren nieuwsbrief van Projectbureau Schoonschip van januari 2010, die u kunt raadplegen via de site van het projectbureau.

Overige vragen

Ik heb afgelopen winter problemen gehad met bevroering van mijn waterleiding en de drinkwaterput in de kade bleek vol met water te staan door de dooi van sneeuw. Zijn de rioolputten die in de kade komen van betere kwaliteit of kunnen ze ook vollopen met water?

De putten in de kade worden op 60 tot 80 cm onder het maaiveld geplaatst en afgedicht met een kunststofdeksel en vervolgens met een zwaar putdeksel. Wanneer het grondwaterpeil hoog is of bij extreme weersomstandigheden als bijvoorbeeld veel smeltende sneeuw kan er water in de put komen te staan. Dit heeft normaalgesproken geen gevolgen voor de werking van het aansluitpunt en de keerklep. Bij riolering is er eigenlijk geen sprake van dekking vanwege de vorst omdat afvalwater altijd relatief warm is. Bevroeringsgevaar bestaat alleen bij langdurige strenge vorst waarbij er geen gebruik wordt gemaakt van de leiding, iets wat normaalgesproken niet vaak voorkomt. Verder wordt geadviseerd het verwarmingslint iets door te laten lopen tot in de kademuur.

Komt Waternet mijn huis schoonmaken als ik een storing heb gehad waardoor mijn huis vol met water is gelopen?

Als zich een calamiteit voordoet/ heeft voorgedaan zal altijd bekeken moeten worden waar de oorzaak en schuld van de storing zich voor heeft gedaan. Wanneer blijkt dat de oorzaak van de calamiteit kan worden teruggebracht tot nalatigheid van de rioolbeheerder zullen eventuele financiële gevolgen ook door deze partij moeten worden gedragen.

Is Projectbureau Schoonschip goed bereikbaar?

Ja, het projectbureau is via een eigen telefoondienst tijdens kantooruren bereikbaar. Wij streven ernaar om telefoon- en emailberichten binnen enkele dagen te beantwoorden.

Wordt er bij het onderhoud aan de kade ook rekening gehouden met het plaatsen van ladders voor mensen die het water invallen?

Onderhoud en werkzaamheden aan de kade die niet met riolering (of andere waterleidingen) te maken hebben, vallen niet onder de verantwoordelijkheden van Waternet. Voor vragen hierover kunt u zich richten tot het stadsdeel.

Met dank aan de aanwezigen en de afspraak dat de bewoners een verslag van de bijeenkomst toegestuurd krijgen, sluit Henny van Gellekom de bijeenkomst af.